

تجدیدنظر باشد در قالب متمم و اصلاح انجام می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی استراتژی دولت برای حمایت از سیستم بانکی را مدنظر قرار داد و گفت: کاهش نرخ سود بانکی به نفع سیستم بانکی است چرا که با کاهش نرخ سود بانکی، نرخ معوقات نیز کاهش می‌یابد و بانک‌ها در قسمت اصلی رقابت‌پذیری متاثر می‌شوند که برای آنها مطلوب است. مساله با اهمیت برای بانک‌ها بالاتر بودن نرخ سود بانکی از نرخ تورم است. با توجه به گزارش دولت، این امر مورد توجه شورای پول و اعتبار قرار گرفته است و دلیلی برای بالا نگه داشتن نرخ سود بانکی وجود ندارد.

وی با اشاره به این که در سال آینده خرید ساختمان جدید برای دستگاه‌های دولتی ممنوع شده است، گفت: هدف دولت در این زمینه صرفه‌جویی است.

وزیر اقتصاد در پاسخ به اولین سوالی که درخصوص ارسال پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت و تاثیر تحریم‌های احتمالی بر روی اقتصاد کشورمان مطرح شد، گفت: هر

مبادله‌ای که میان ایران و جهان انجام می‌شود، دارای منفعی است درغیراین صورت طرفین نباید به آن اقدام می‌کردند، در عین حال هرگونه اختلال دو طرفه خواهد بود.

به گفته او، اصل تحریم اقدامی است خلاف منطق حاکم بر جهان و شخصاً بعید می‌دانم که اتفاق خاصی رخ دهد چرا که مباحث مطروحه ایران در این ارتباط بسیار ساده و مبنی بر اجازه تحقیقات هسته‌ای در ایران است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی ادامه داد: برخی کشورهای جهان هستند که موافقتنامه NPT را امضا نکرده‌اند و تحقیقات هسته‌ای خود را انجام می‌دهند اما در مورد ایران باید گفت که تنها خواسته، تحقیق و پژوهش است و تحریمی اتفاق نخواهد افتاد اما احتمال تحت فشار قرار گرفتن از سوی آمریکا باعث می‌شود که آن بخش از حضور آمریکا در اقتصاد ایران مورد بحث قرار گیرد و بدین ترتیب هیچ اتفاقی برای اقتصاد ایران رخ نخواهد داد.

او ادامه داد: آمریکا اقداماتی به صورت

سمبلیک از طریق هشت موسسه مالی و بانکی بین‌المللی انجام داده است. این موسسات هیچ مشکلی را برای اقتصاد ایران ایجاد نکردند چرا که وقتی مبادلات دلاری محدود شود، ایران به سراغ ارزهای دیگر می‌رود که ضرردهی آمریکا و نه ایران را به دنبال خواهد داشت.

دانش جعفری با بیان این که مشکلات هسته‌ای از سوی اروپا نیز اقتصاد ایران را تهدید نمی‌کند، متذکر شد: اگر تحریم در ارتباط با درآمدهای نفتی و کاهش آن و مصرف نفت باشد، می‌توان گفت در گذشته تجربه گران سنگی در مورد صرفه‌جویی در سال ۷۷ صورت گرفت که قیمت نفت صادراتی ایران به هشت دلار کاهش یافت که در آن حالت نیز اقتصاد ایران اداره شد. خواسته‌های ایران بسیار منطقی است و دنیا آمادگی پذیرش این خواسته‌های منطقی را ندارد. ایران آمادگی اداره اقتصاد توأم با درآمد نفتی در حد صفر را دارد. در عین حال، بخش خصوصی که متکی به درآمدهای نفتی نیست، مقتدرتر شده و وضعیت نسبت به گذشته بسیار مطلوب شده است. □

گفتگو با رییس خانه معدن ایران

اشاره:

علاء میرمحمدصادقی رییس خانه معدن در پاسخ به پرسش‌های سحر قاسم نژاد خبرنگار روزنامه جهان صنعت در زمینه مسایل و مشکلات فراروی صنایع معدنی بیاناتی ایراد نموده است که با توجه به اهمیت صنایع استخراجی کشور از نظر خوانندگان ماهنامه می‌گذرد.

تحریریه

مجلس نسبت به این بخش بی‌مهر هستند، از همین رو براساس روال همه ساله، بودجه معادن بسیار ناچیز در نظر گرفته شده است. این در صورتی است که بخش معدن بیش از هر زمان دیگر نیاز به بودجه و تخصیص امکانات دارد چرا که در حال حاضر معادن

○ ارقام بودجه ۸۵ را در بخش معدن به صورت دقیق مطالعه نکرده‌ام اما به طور کلی متاسفانه بخش معدن با وجود امکانات فراوان و بالقوه همواره در زمان تقسیم بودجه مظلوم واقع می‌شود و نهادهای متولی دولت از جمله وزارت صنایع و معادن و حتی

● آقای صادقی! شما به عنوان متولی خانه معدن، سهم بخش معدن را از بودجه ۸۵ چگونه ارزیابی می‌کنید؟ و در صورت ناکافی بودن، آیا خانه معدن واکنشی در این خصوص نشان خواهد داد؟

کشور به هیچ عنوان تجهیز نیستند و این در حالی است که صرف کمترین بودجه و هزینه در این بخش بازده فوق‌العاده‌ای را به همراه دارد و کشورهای صاحب معدن در این زمینه از صرف هزینه‌های سنگین روگردان نیستند اما این ضرورت در کشور ما به هیچ عنوان رعایت نمی‌شود.

بنابراین ما به شدت معترض هستیم و نگرانی خود را بارها اعلام کرده‌ایم و در نهایت خانه معدن تلاش می‌کند توجه مسوولان را به این بخش مظلوم و در عین حال پر بازده جلب کند.

● این اعتراضات و کوشش‌ها در چه

قابلی صورت خواهد گرفت؟

○ خانه معدن در نظر دارد تماس‌های خود را با کمیسیون صنایع و معادن مجلس تداوم دهد هر چند تاکنون چند بار اعضای این کمیسیون به خانه معدن دعوت شده‌اند و دو بار نیز اعضای خانه معدن برای رایزنی با این کمیسیون به مجلس رفته‌اند و به این ترتیب تلاش کرده‌ایم مجلس به‌نحو مطلوبی در جریان امور و کمبودها قرار گیرد اگر چه به نظر می‌رسد این اقدامات کافی نبوده و ضرورت دارد که رایزنی‌ها بیش از پیش تداوم یابد.

در این خصوص درصدد هستیم شخص رییس جمهوری و وزرا و به خصوص وزرای اقتصادی و به‌ویژه وزیر صنایع و معادن را بیش از پیش در جریان نواقص و کاستی‌های موجود در این بخش قرار دهیم.

● آیا دولت در زمان تدوین لایحه بودجه و مجلس به هنگام بررسی لایحه از نظرات مشاوره‌ای خانه معدن برای تخصیص بودجه استفاده کرد؟

○ متأسفانه هیچ گونه دعوتی از اعضای خانه معدن در این خصوص صورت نگرفت حتی کمیسیون تلفیق نیز در این زمینه تمایلی نشان نداد. با این حال باز هم مصرانه معتقدیم نیاز بخش معدن به مراتب بیش از رقم پیشنهاد شده است و به صراحت می‌توان

گفت نه مجلس ششم، نه مجلس هفتم علاقه‌ای به نظرخواهی و رایزنی با فعالان معدنی کشور از خود نشان ندادند. شاید دلیل این امر آن است که مجلس تمایل چندانی به تغییرات اساسی در لایحه ارائه شده از طرف دولت ندارد چرا که به یقین نارضایتی دولت را به همراه دارد و در این خصوص خود را دست بسته می‌داند. با این همه نباید این واقعیت را نادیده گرفت که توجه به بخش معدن باید به فرهنگ تبدیل شود. به عبارت بهتر، بهبود وضعیت بهره‌وری معادن به عزمی عمومی نیازمند است.

● سیستم بانکی کشور پروانه بهره‌-

نشده است و در صورت پذیرفته شدن نیز در کنار سایر اقلام قرار می‌گیرد که بعضاً ارزش آن اقلام از پروانه بهره‌برداری به مراتب بیشتر است. این در صورتی است که ریسک سرمایه‌گذاری در بخش معدن به شدت بالاست چرا که برای مثال سرمایه‌گذار صنعتی خود قادر به انتخاب محل سرمایه‌گذاری است اما سرمایه‌گذار معدن تنها تابعی از محل معادن است، بنابراین ناچار است سرمایه و نقدینگی خود را به محل معدن منتقل کند و به بهره‌برداری برساند و البته در پاره‌ای از مواقع میزان استخراج و ذخایر کمتر از پیش‌بینی‌هاست و

**رییس خانه معدن:
میزان سرمایه‌گذاری
و بازده در بخش
معدن در پاره‌ای از
مواقع از پیش‌بینی‌های
بودجه نیز کمتر
است و این دلیلی
ندارد جز کم توجهی.**

بنابراین سرمایه‌گذار ناگزیر به توقف فعالیت می‌شود و تحت این شرایط و به صورت خودکار چنین فردی نیاز بیشتری به حمایت‌های دولتی دارد و دولت موظف است آنها را بیش از سایر بخش‌ها مورد حمایت و تشویق قرار دهد که در نهایت این حمایت‌ها منافع هنگفتی را نصیب کشور خواهد کرد.

● برای ایجاد شرایط مساعد و بهتر برای سرمایه‌گذاران بخش معدن، چه در مقام ریاست خانه معدن و چه به عنوان نایب رییس اتاق ایران، چه تلاش‌ها و فعالیت‌هایی را صورت داده‌اید؟

○ از طریق کمیسیون صنایع مجلس پیگیری‌های خود را آغاز کردیم. کمیسیون

برداری از معادن را به عنوان وثیقه نمی‌پذیرد این روند چه مشکلاتی برای صاحبان معادن به همراه دارد و خانه معدن چه تلاش‌هایی را برای برطرف ساختن آن انجام داده است؟

○ تحت عنوان خانه معدن ملاقات‌هایی را با مسوولان امر انجام داده‌ایم تا سیستم بانکی ملزم به پذیرش پروانه بهره‌برداری به عنوان وثیقه شود.

مسوولان نیز با چنین ضرورتی آشنا و معتقد به اجرای آن هستند. جالب اینکه قانون معادن صراحتاً به این موضوع اشاره دارد اما بانک‌ها مرتباً از اجرای آن طفره می‌روند به گونه‌ای که تا این لحظه هیچ پروانه بهره‌برداری به عنوان وثیقه پذیرفته

نیز وعده داد با توسل به راهکارهای قانونی، بانک‌ها را موظف به پذیرش پروانه بهره‌برداری کند. گذشته از آن، مکاتباتی از طریق اتاق ایران با مسوولان صورت گرفته که امیدواریم از این طریق نتایج مثبتی حاصل شود.

یقیناً در صورت توجه جدی از سوی مسوولان در آینده نزدیک، بانک‌ها مکلف به همکاری بیشتر با سرمایه‌گذاران بخش معدن خواهند شد. البته ما معتقدیم علاوه بر این امر، بانک‌ها باید موظف به اعطای وام براساس اعتبار سرمایه‌گذار نیز باشند.

ما به بانک‌ها اطمینان می‌دهیم همکاری با بخش معدن ضروری را متوجه سیستم بانکی نخواهد کرد چرا که این بخش در صورت سرمایه‌گذاری به شدت پر بازده خواهد بود و به این ترتیب صاحبان معادن قادر خواهند بود از محل بازده تعهدات خود را پرداخت کنند.

● دلیل بانک‌ها برای طفره رفتن از پذیرش پروانه بهره‌برداری به عنوان وثیقه چیست؟

○ بانک‌ها و کارکنان آنها افراد موظفی هستند که پیش و بیش از در نظر گرفتن منافع کشور مکلف به تامین منافع بانک هستند. به این ترتیب از آنجا که اعطای وام مسوولیتی را درخصوص بازگشت سرمایه-گذاری بانک متوجه افراد می‌کند، بنابراین تمایلی به همکاری از خود نشان نمی‌دهند. علاوه بر این، بانک در خصوص عدم اعطای اعتبارات وام مورد مواخذه قرار نمی‌گیرد، بنابراین ضرورتی را نیز در جهت همکاری بیشتر با بخش معدن و فعالان آن احساس نمی‌کند.

از سوی دیگر، به دولت پیشنهاد می‌کنیم. برای حمایت بیشتر و در جهت افزایش بازدهی بخش معدن بخشی از ریسک اعطای وام به این سرمایه‌گذاران را بپذیرد، گو اینکه صاحبان معادن به امکانات و تسهیلات دیگری از جمله ماشین‌آلات نیازمند هستند.

در حال حاضر غالب تجهیزات و ماشین‌آلات

معادن دچار استهلاک شدید شده‌اند. ناوگان حمل و نقل معادن به طور متوسط ۲۰ سال عمر دارند و البته عمر متوسط کامیون‌های معادن به ۲۵ سال هم می‌رسد. طبیعی است در صورت تجهیز معادن، سرعت فعالیت به صورت چشمگیری افزایش می‌یابد. قدر مسلم در صورت ادامه روند کنونی و در صورت عدم تجهیز مناسب از رقابت در بازارهای جهانی باز خواهیم ماند.

در حال حاضر صاحبان معادن با فرسودگی شدید ماشین‌آلات دست به گریبان هستند و هر هفته ناچار به استفاده از خدمات تعمیراتی و مکانیکی می‌شوند تا با سر هم بندی مجدد ماشین‌آلات از توقف فعالیت معدن جلوگیری

در حال حاضر با وجود معادن سنگ و حتی سنگ‌های قیمتی، چین سنگ را با قیمت ارزان‌تر وارد کشور می‌کند و تحت چنین شرایطی ایران ناچار به صدور سنگ به صورت کوه به ایتالیا است، ایتالیا نیز بعد از کار روی همین محصول آن را به عنوان سنگ ایتالیا به کشورهای ثالث صادر می‌کند.

کنند. بنابراین می‌توان با اطمینان گفت که در صورت بهبود وضعیت ماشین‌آلات و نوسازی آنها معادن قادر خواهند بود محصولات خود را با کمیت به مراتب بیشتر و البته ارزان‌تر به بازار عرضه کنند و به این ترتیب قدرت رقابتی خود را نیز در بازار حفظ کنند.

امروز به علت سرمایه‌گذاری مضاعف رقباتی خارجی محصولات معدنی ایران قادر به رقابت در بازارهای جهانی نیستند. برای مثال استرالیا و کانادا که هر دو از صاحبان بزرگ معادن هستند، سالانه حدود یک هزار میلیارد دلار صرف مطالعه و اکتشاف معادن

می‌کنند و در طرف دیگر، کل بودجه بخش معدن در سال گذشته در ایران تنها به ۴۵ میلیون دلار رسید. به عبارت دیگر تنها یک بیستم سرمایه لازم را وارد چرخه معدنی کشور کرده‌ایم و این در صورتی است که ما از نظر تنوع و میزان ذخایر معدنی در میان ۱۰ کشور برتر جهان قرار داریم. ایران امروز صاحب بیش از ۵۳ میلیارد تن ذخیره معدنی است که باید سالانه پنج درصد آن را استخراج کند در حالی که کل تولید معادن در سالی که گذشت تنها ۱۵۰ میلیون تن بود که کمتر از یک درصد از کل است.

● برآوردهای رسمی نشان می‌دهد که سهم معدن از تولید ناخالص داخلی تنها ۱/۵ درصد است، این برآورد تا چه حد صحت دارد؟

○ کاملاً صحیح است اما باید در ادامه اضافه کرد که زمینه افزایش این میزان وجود دارد، البته در صورت افزایش میزان سرمایه-گذاری.

میزان سرمایه‌گذاری و بازده در بخش معدن در پاره‌ای از مواقع از پیش بینی‌های بودجه نیز کمتر است و این دلیلی ندارد جز کم توجهی.

دولت به خوبی واقف است که در صورت افزایش سرمایه‌گذاری، بخش معدن حتی قادر به جبران گذشته نیز هست، ذخایر معدنی ایران در بازار جهانی خریداران بی‌شماری دارد و جز این بسیاری از محصولات معدنی ایران در دنیا کم نظیر و حتی بی‌نظیر است.

ایران صاحب بیش از ۵۰ نوع ذخیره معدنی است که از این نظر در شمار چند کشور برتر جهان قرار دارد، از نفت گرفته تا سنگ‌های تزئینی و زغال در ایران وجود دارد. ایران روی کمر بند مس قرار گرفته اما هنوز قادر به عرض اندام در عرصه جهانی نیست.

ما از دولت می‌خواهیم نهادی را متولی واردات ماشین‌آلات و تجهیزات بخش معدن کند و این تجهیزات را بدون پیش پرداخت یا پرداخت اولیه ناچیز و با اقساط بلند مدت به

معادن واگذار کند، شاید به این ترتیب گرهی از مشکلات صاحبان معدن گشوده شود. مشکل دیگر در بخش معدن تصدیگری دولتی است. بعد از نفت و گاز همچنان بخش عظیمی از معادن کشور در اختیار دولت قرار دارد که ما به این وضعیت نیز معترضیم. اگر دولت در راستای سیاست کاهش تصدیگری معادن را به بخش خصوصی واگذار کند و در قبال آن به دریافت مالیات بسنده کرده و درآمدهای خود را از این طریق تامین کند، بخش خصوصی نیز قادر خواهد بود رونق بخش معدن را تضمین کند.

در حال حاضر با وجود معادن سنگ و حتی سنگ‌های قیمتی، چین سنگ را با قیمت ارزان‌تر وارد کشور می‌کند و تحت چنین شرایطی ایران ناچار به صدور سنگ به صورت کوه به ایتالیا است، ایتالیا نیز بعد از کار روی همین محصول آن را به عنوان سنگ ایتالیا به کشورهای ثالث صادر می‌کند.

● پیشنهاد شما در مورد نحوه واگذاری معادن دولتی چیست؟

○ معادنی همچون مس و سنگ آهن همچنان در انحصار دولت قرار دارد و دولت می‌تواند با واگذاری تمام یا قسمتی از این معادن به بخش خصوصی، رونق آنها را تضمین کند، به این ترتیب هزینه‌های دولت نیز به نحو چشمگیری کاهش می‌یابد و در قبال آن عاملیت در بخش معدن به خصوصی‌ها واگذار می‌شود.

● چه پیشنهادی برای افزایش سهم بخش معدن از ۱/۵ درصد فعلی دارید؟

○ دولت باید علاوه بر حمایت از بخش خصوصی کاهش تصدیگری را در دستور کار خود قرار دهد، از سوی دیگر می‌تواند با فرستادن کارشناسان به معادن و تضمین نیازهای آنها ماشین‌آلات و تجهیزات آنها را تجهیز کند در این شرایط یقیناً وضعیت معدن و بهره‌وری آنها به حد مطلوبی خواهد رسید.

● به نظر شما نحوه عضوگیری خانه معدن به عنوان نهادی نوپا چگونه است؟

○ تشکلهای معدنی نسبتاً زیادی همچون اتحادیه محصولات معدنی و انجمن صنایع و معادن گچ از گذشته تا امروز مشغول فعالیت هستند، اما ما تصمیم گرفتیم مرکزی جهت تمرکز تشکلهای معدنی ایجاد کنیم. در حال حاضر نیز اگر چه بعضی از افرادی که در سطح گسترده در این زمینه مشغول فعالیت هستند، در این نهاد عضویت ندارند اما حداقل از نظر کیفیت عضوگیری، خانه معدن در حد بالا و قابل قبولی قرار دارد و تا امروز وظایف مختلفی را نیز بر عهده گرفته است همچون برگزاری کنگره جهانی معدن که در آن مسوولان معدنی بیش از ۵۰ کشور جهان حضور داشتند. از سوی دیگر

ایران صاحب بیش از ۵۰ نوع ذخیره معدنی است که از این نظر در شمار چند کشور برتر جهان قرار دارد، از نفت گرفته تا سنگ‌های تزئینی و زغال در ایران وجود دارد. ایران روی کمربند مس قرار گرفته اما هنوز قادر به عرض اندام در عرصه جهانی نیست.

خانه معدن مشاوره خوب برای وزارت صنایع و معادن است. تاکید می‌کنم که دیگر اتحادیه‌ها نیز باید تقویت شوند تا علاوه بر تشکل دادن به بهره‌برداران معادن راه‌های بهره‌وری مناسب‌تر را به آنها نشان دهند و در ضمن مشاوران خوبی برای سازمان‌های دولتی باشند.

● تاثیرگذاری خانه معدن را در متشکل شدن فعالیت‌های معدنی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

○ در طول فعالیت چند سمینار از طرف خانه معدن برگزار شده که جنبه آموزشی داشته است و جلسات متعددی نیز با

مسوولان برگزار شده که در میان آنها وزارتخانه‌های اقتصادی نیز قرار دارد و پیشنهادات متعدد و مناسبی نیز ارائه شده که با استقبال مواجه شده است.

در حال حاضر نیز خانه معدن ایران در حال پیگیری اصلاح قانون معادن است چون معتقد است نکات مبهمی در این قانون وجود دارد که نیازمند بازبینی است.

در این راستا، مذاکراتی با هیات دولت صورت گرفته تا این اصلاحیه به عنوان لایحه به مجلس ارائه شود. به این ترتیب امیدواریم با همکاری تیم اقتصادی دولت و توجه خاص مجلس، معادن کشور صاحب قانونی به مراتب جامع‌تر از قانون فعلی شوند.

● لطفاً به عنوان آخرین سوال، آخرین وضعیت اتاق ایران و تهران و نتیجه اختلافات موجود را تشریح کنید؟

○ براساس نص صریح قانون، صدور کارت بازرگانی به اتاق ایران محول شده است. در سنوات گذشته، اتاق ایران این اختیار را به اتاق‌های شهرستان‌ها تفویض کرد اما با تغییر هیات ریسه اتاق تهران و بروز اختلافاتی با اتاق ایران این اتاق تصمیم گرفت دوباره اقدام به صدور کارت بازرگانی کند که همین امر موجب بروز اختلافاتی چند شد.

با تغییر مجدد هیات ریسه اتاق بازرگانی تهران بعضی از اعضا از لحاظ شکلی به این انتخابات اعتراض کردند اما شورایی نظارت که متشکل از چند وزیر است، صحت انتخابات را تایید کرد. به این ترتیب هیات ریسه جدید در اتاق تهران مستقر شد و ظاهراً مشکلات قبلی نیز به کل مرتفع شده است. با این اوصاف انتظار بخش خصوصی این است که در چنین برهه‌ای از زمان که اقتصاد کشور با مشکلات فراوانی دست به گریبان است، اتاق بازرگانی همچنان نقش خود را به عنوان کمکی برای دولت و راهنمایی برای مردم به درستی ایفا کند.

□